

BIBLIOTHEEK

Oktober 2016

Toekomst van de Bibliotheek Cluster Drenthe Stadsbibliotheken

Een onderzoek naar de toekomst van de
Bibliotheek

BiebPanel

Inhoud

Onepager	2
Conclusies en aanbevelingen	3
Verantwoording	7
1. Toekomstbeeld van de Bibliotheek over 10 jaar	9
1.1 Toekomstbeeld Bibliotheek	10
2. Relevantie van de Bibliotheek over 10 jaar	14
2.1 Wensen t.a.v. Bibliotheek over 10 jaar	15
2.2 Quotes van leden Stadsbibliotheken	18
3. Bibliotheekconcepten van de toekomst	19
3.1 Aansprekendheid	20
4. Participatie van leden	21
4.1 Wens van leden m.b.t. participatie in Bibliotheek	22
4.2 Inhoud van participatie leden	23
4.3 Toelichting leden over participatie in Bibliotheek	24
Bijlagen	
Steekproef	

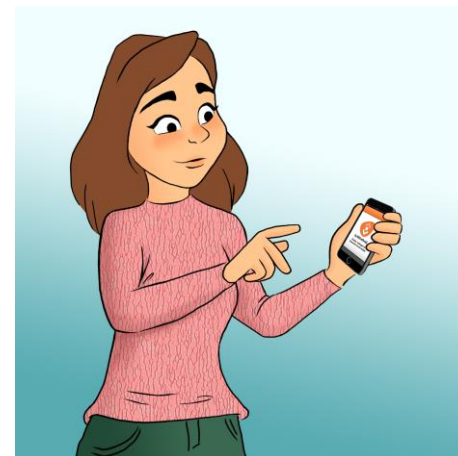
Onepager

Met dit onderzoek geven we u inzicht in het beeld en de wensen van BiebPanelleden ten aanzien van de Bibliotheek in de toekomst. Wat moet de Bibliotheek bieden, welke bibliotheekconcepten spreken aan en op welke manier willen leden zelf actief zijn in de Bibliotheek?

De Bibliotheek in de toekomst: boeken centrale rol

Voor leden van het Cluster Drenthe Stadsbibliotheken hebben boeken ook over 10 jaar nog steeds een centrale rol in de Bibliotheek; d.w.z. die zijn één van de belangrijkste, spontaan genoemde, redenen om ook in de toekomst naar de Bibliotheek te gaan. Men heeft het dan vooral over fysieke boeken maar ook over (een ruim en actueel aanbod van) e-books. Leden noemen spontaan ook allerlei specifieke zaken met betrekking tot de ruimte die de Bibliotheek zou moeten bieden, en dat de Bibliotheek een ontmoetingsplek zou moeten zijn, maar vooral ook stilteplekken moet bieden. Ook digitale diensten zijn voor een deel van de leden essentieel om in de toekomst gebruik te blijven maken van de Bibliotheek.

Leden zeggen in de toekomst vooral belangstelling te hebben voor het lenen van boeken, leestips en kranten & tijdschriften. Ook blijft er interesse in activiteiten en cursussen. Voor kinderactiviteiten is de belangstelling iets kleiner dan in het totale Panel. Daarnaast zien we belangstelling voor de maatschappelijke functie van de Bibliotheek (hulp en advies op allerlei gebieden) en bij een deel van de leden ook voor nieuwere diensten, en dan met name een 'speeltuin' met nieuwe gadgets (meer dan in het totale BiebPanel).

Bibliotheekconcepten: 'lezen & informatie' en 'persoonlijke ontwikkeling' favoriet

Dit beeld zien we ook terug in de bibliotheekconcepten die leden aanspreken. Meest aansprekend zijn nog steeds concepten die focussen op 'lezen & informatie' en op 'persoonlijke ontwikkeling'. Maar we zien zeker ook interesse voor concepten waarbij het accent ligt op 'ontmoeting en verblijf' en 'participatie en zelfredzaamheid'. Het concept 'jeugd en onderwijs' vinden leden (vooral mannen) minder aantrekkelijk dan gemiddeld. Nieuwere bibliotheekconcepten als 'digitale communityvorming' en 'wetenschap & techniek' kunnen ook rekenen op aardig wat belangstelling.

Participatie van leden in de Bibliotheek

Relatief veel leden van het Cluster Drenthe Stadsbibliotheken, bijna zes op de tien, geven aan dat zij (misschien) wel op één of andere manier actief willen zijn in de Bibliotheek. Men denkt daarbij dan vooral aan workshops, cursussen en lezingen op hun expertisegebied (hobby- of werkgerelateerd). Verder ziet men zichzelf mogelijk actief in leesclubs of als vrijwilliger.

Conclusies en aanbevelingen

Conclusies en aanbevelingen (1)

'Toekomst van de Bibliotheek'

Dit onderzoek gaat over de toekomst van de Bibliotheek, vooral over het beeld en de wensen die leden hebben ten aanzien van de Bibliotheek in de toekomst. Het is daarmee, net als het onderzoek naar Maatschappelijke waarde, een abstracter onderwerp en biedt daarmee wat minder concrete aanbevelingen en handvatten voor acties op korte termijn. Het geeft u wél inzicht in de verwachtingen en ideeën van leden over de Bibliotheek van de toekomst. En in hoeverre deze aansluiten bij de transitie naar een educatieve en maatschappelijke Bibliotheek en bij de ontwikkelingen in de markt, zoals digitalisering, de toenemende kloof tussen hoger en lager opgeleiden en de kenniseconomie.

Zoals bekend kunnen mensen zich vaak moeilijk voorstellen hoe de wereld er in de toekomst uit ziet en wat men zelf zou willen over bijvoorbeeld 10 jaar. Dat betekent echter niet dat men in de praktijk niet open staat voor nieuwe ontwikkelingen en diensten. Door in de vragenlijst zowel open vragen op te nemen als concrete ideeën en concepten, hebben we geprobeerd zoveel mogelijk input van de leden naar voren te halen.

De Bibliotheek van de toekomst: boeken nog steeds centraal

Wat moet de Bibliotheek over 10 jaar aanbieden voor leden zodat ze er gebruik van blijven maken? Dit is de open vraag die aan de leden is gesteld.

De huidige leden in het totale BiebPanel, en in de Stadsbibliotheken, willen over 10 jaar nog steeds een Bibliotheek waarin boeken centraal staan. Veel leden zeggen specifiek dat ze hechten aan (een breed en actueel aanbod van) papieren boeken, maar (daarnaast) is ook een ruimer en actueler aanbod van e-books voor veel leden een voorwaarde om in de toekomst gebruik te blijven maken van de Bibliotheek. In de open antwoorden die leden geven, vinden we specifieke, persoonlijke wensen ten aanzien van de boeken. Dan gaat het onder meer om het assortiment en de indeling en presentatie van de boeken. Zie de bijlagen met alle antwoorden.

Een enkel lid van het Cluster Drenthe Stadsbibliotheken zegt juist dat de Bibliotheek in de toekomst geen fysieke boeken meer zal hebben: "Alles gaat gedigitaliseerd, dus ook de bladen inzien, te lenen zijn eigenlijk alleen e-books." En: "De bieb moet volledig digitaal gaan en alleen nog maar een aflever- en inleverpunt zijn." Of dat de Bibliotheek een andere functie krijgt: "De Bibliotheek is over 10 jaar onderdeel binnen het Dienstencentrum cq. Brede School of Kulturhus en is de plek waar netwerken centraal staat. Informatievoorziening (boeken) is niet meer het primaire doel. Duiding wel." Of dat de naam "Bibliotheek" een iets andere lading krijgt: "Een inspirerende plek om te komen, te leren en te ontmoeten. Misschien dekt "Bibliotheek" de lading niet meer en zou je kunnen denken aan een kennis- en inspiratiecentrum, want dat moet het mijns inziens zijn."

Wat betreft digitale diensten: deze worden ook relatief vaak door leden genoemd als iets wat de Bibliotheek moet (gaan) bieden.

Veel leden hebben ook bepaalde wensen ten aanzien van de fysieke ruimte, al zijn deze over het algemeen niet echt innovatief. Men noemt in dat kader vaak het creëren van rustige of stilteplekken zoals lees- en werkplekken; maar daarnaast ook sociale ontmoetingsplekken en een leescafé, het liefst ook met een eet- of drinkgelegenheid.

Conclusies en aanbevelingen (2)

Blijf vooral een tweeledige boodschap communiceren: dat de Bibliotheek veel boeken heeft, maar daarnaast vele andere diensten en mogelijkheden biedt. U kunt daarbij onder andere putten uit resultaten van eerdere BiebPanel-onderzoeken wat daarbij belangrijke en interessante zaken zijn voor uw leden. Denk bijvoorbeeld aan de onderzoeken over ontmoetings- en verblijfsfunctie, activiteiten, vindbaarheid & presentatie.

Dit onderzoek kan ook een goede aanleiding zijn om met uw medewerkers in gesprek te gaan over hoe zij de toekomst van de Bibliotheek zien; en hoe zich dit verhoudt tot het beeld en de wensen van de leden en het beleid van de Bibliotheek.

Relevantie van de Bibliotheek voor leden: vooral op ‘traditionele’ maar ook op nieuwere functies

De relevantie van de Bibliotheek voor leden ligt ook in de toekomst in de leen-, lees- en (digitale) informatiefunctie, hetgeen matcht met de uitgangspunten in het rapport Cohen waarbij de Bibliotheek in 2025 in de eerste plaats toegang blijft bieden tot informatie en kennis.

Ook zeggen veel leden van het Cluster Drenthe Stadsbibliotheken over 10 jaar nog steeds belangstelling te hebben voor allerlei cursussen op het gebied van hobby en studie/werk; alsmede voor films, voorstellingen en tentoonstellingen, voor het helpen van vluchtelingen en voor kinderactiviteiten (hoewel in de Stadsbibliotheken wat minder dan gemiddeld). We zien eveneens een aanzienlijke interesse (bij ongeveer zes op de tien leden) voor de maatschappelijke functie van de Bibliotheek in de zin van juridisch en financieel advies en hulp bij het invullen van formulieren, alsook voor gemeentelijke diensten. Ook voor de nieuwere zaken, vooral het gebruik van nieuwe gadgets, bestaat veel belangstelling; namelijk onder bijna zes op de tien leden (meer dan in het totale Panel). Ook het gebruiken van oefenruimtes, een repair-café (repareerbijeenkomsten) en een uitleencentrum (het delen van allerlei zaken) vinden zeker vier op de tien leden interessante ideeën. Verder zien we bij een redelijke grote groep interesse voor de sociale functie in de zin van mensen ontmoeten (67%) en kennis en ervaringen delen (54%). Dit laatste zien we ook terug in het feit dat een bibliotheekconcept dat focust op ‘communityvorming’ een behoorlijk deel van de leden aanspreekt (zie hierna).

We zien dus dat leden open staan voor nieuwe diensten en ideeën. Praat hier verder over met leden en niet-leden, voor verdiepende input en extra ideeën voor uw Bibliotheek. Dat kan bijvoorbeeld via kwalitatieve focusgroepen, interviews, polls, een forum of een chatsessie.

In dit onderzoek zien we dus dat bijna alle leden ook in de toekomst belangstelling hebben voor leestips en inspiratie. De Bibliotheek Drenthe Stadsbibliotheken geeft al leestips op de website. Voorbeelden van andere bibliotheken zijn: ‘toplijstjes uit uw Bibliotheek’ (Utrecht), leestips van medewerkers op de website of in de Bibliotheek (zoals in Hoorn, IJmond Noord), persoonlijke leestips van bezoekers op een bord in de Bibliotheek, leestips op de website in het kader van Boekstart, maar ook de website welkboek.nl. etc.

Conclusies en aanbevelingen (3)

Bibliotheekconcepten in de toekomst: 'lezen en informatie' en 'persoonlijke ontwikkeling' favoriet

We hebben leden enkele voorbeelden voorgelegd van hoe de Bibliotheek er in de toekomst kan uitzien. Welke bibliotheekconcepten spreken het meeste aan?

Leden voelen zich het meest aangetrokken tot een Bibliotheek die zich in de toekomst richt op 'lezen en informatie' en op 'persoonlijke ontwikkeling', dus de klassieke functies van de Bibliotheek. Maar ook bibliotheekconcepten die zich focussen op 'ontmoeting en verblijf' en 'participatie en zelfredzaamheid' spreken vele leden aan (zeven op de tien). 'Ontmoeting en verblijf' is vooral aansprekend voor vrouwen. Het bibliotheekconcept 'jeugd en onderwijs' vinden leden uit Cluster Stadsbibliotheken Drenthe, en dan vooral mannen, minder aantrekkelijk dan gemiddeld in het totale Panel. Toch is nog altijd twee derde van de leden enthousiast over dit bibliotheekconcept. Ook zien we dat de nieuwere concepten voor een redelijk grote groep aantrekkelijk zijn: Het concept dat zich richt op '(digitale) communityvorming' spreekt de helft van de (relatief vaak vrouwelijke) leden aan, en 'wetenschap en techniek' is voor ruim vier op de tien leden interessant.

Het concept dat zich richt op 'persoonlijke ontwikkeling' scoort dus hoog bij de leden. De landelijke imagocampagne 'de Bibliotheek maakt je rijker', waarin de Bibliotheek wordt gepositioneerd als partner in persoonlijke ontwikkeling, sluit hier goed bij aan. Maak gebruik van de campagne waar die van toepassing is, met de nuancerings en lokale invulling voor uw eigen bibliotheekconcept. Zie ook het artikel in Bibliotheekblad nr. 10 'Hoe de landelijke merkcampagne lokaal vorm krijgt'.

Participatie van leden: vooral door workshops en cursussen

Op welke manier willen leden zelf actief zijn in de Bibliotheek in de toekomst? Een relevante vraag, gezien de ontwikkeling naar een participatiesamenleving waarbij het onder meer gaat om actief burgerschap en het versterken van de sociale cohesie.

Als het gaat om participatie van leden in de Bibliotheek dan zeggen redelijk veel leden, bijna zes op de tien, dat ze wel op een bepaalde manier actief willen zijn in de Bibliotheek (20% zegt 'ja', een kleine 40% zegt 'misschien'). Leden zien dan vooral een rol voor zichzelf via het geven van of deelnemen aan workshops of lezingen, over allerlei onderwerpen. Men noemt ook vaak een leesclub als manier waarop men mogelijk actief zou zijn in de Bibliotheek. Ook voorlezen, taallessen, een assisterende rol op allerlei vlakken worden regelmatig genoemd. Daarnaast noemt een klein deel het gebruik van ruimtes, voor bijvoorbeeld overleg of musiceren.

Gezien de interesse van leden in participatie in de Bibliotheek, lijkt een actieve benadering van leden om te participeren een goede zet; afhankelijk natuurlijk van het beleid en de doelstellingen van uw Bibliotheek. Een voorbeeld is het initiatief 'Kennismakers' van de Bibliotheek Eindhoven, waarbij mensen worden opgeroepen om hun specifieke kennis in een kleine groep te delen met andere mensen, in de Bibliotheek. Andere voorbeelden zijn de Mensenbieb bij de OBA en het project 'Leen een Fries' van Bibliotheek Drachten, waarbij je kennis kunt opdoen via gesprekken met mensen, naast kennis uit boeken.

Verantwoording

Over het onderzoek

Achtergrond

ProBiblio heeft in 2009 BiebPanel opgericht, een onderzoeksplatform speciaal ontwikkeld voor de bibliotheekbranche. Bibliotheekleden kunnen lid worden van BiebPanel en ontvangen als deelnemer 4 maal per jaar een vragenlijst over verschillende onderwerpen.

Toekomst van de Bibliotheek

Het derde onderzoek van 2016 gaat over het beeld dat BiebPanelleden hebben van de toekomst van de Bibliotheek over 10 jaar (hoofdstuk 1), en de relevantie van de Bibliotheek in de toekomst (hoofdstuk 2). In het derde hoofdstuk laten we zien welke bibliotheekconcepten leden het meest aanspreken. Hoofdstuk 4 gaat in op de participatie van leden in de Bibliotheek in de toekomst.

Veldwerkperiode

Het derde onderzoek in 2016 heeft plaatsgevonden van 21 september t/m 13 oktober 2016.

Leeswijzer grafieken

Percentages kunnen soms optellen tot iets meer of minder dan 100%. Dit wordt veroorzaakt door afrondingsverschillen.

In het resultaatendeel worden resultaten soms weergegeven in de vorm van diagrammen. De donkerblauwe diagrammen geven de resultaten van Cluster Drenthe Stadsbibliotheken weer, de lichtblauwe diagrammen de resultaten van het totale BiebPanel.

Leeswijzer open vragen

De letterlijke antwoorden op de open vragen staan in een aparte bijlage weergegeven.

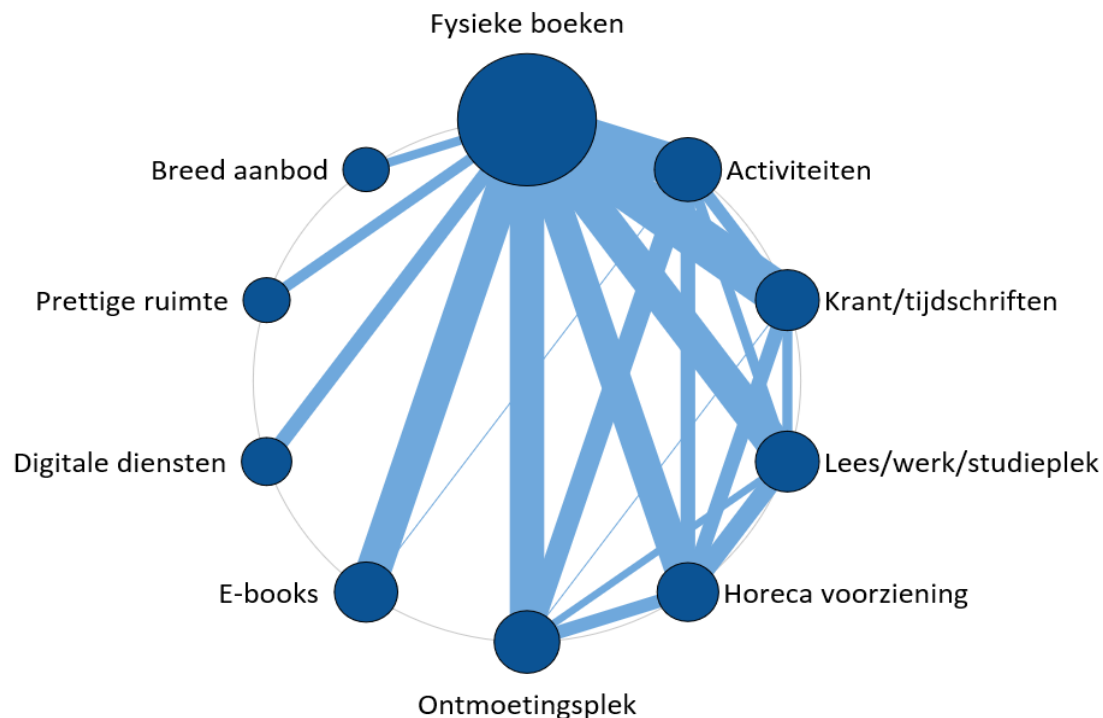

1. Toekomstbeeld van de Bibliotheek over 10 jaar

1.1 Wat moet de Bibliotheek aanbieden over 10 jaar?

Volgens de leden is dat vooral: boeken

Aan BiebPanel-leden is de open vraag gesteld: “Wat zou de Bibliotheek over 10 jaar voor u moeten aanbieden zodat u er gebruik van blijft maken?”. De antwoorden van het totale BiebPanel zijn door middel van een tekstanalyse (zie uitleg in de bijlagen) geanalyseerd en geclusterd. De top 10 ‘thema’s’ (antwoordgroepen) die daarbij naar voren komen zijn visueel weergegeven als bollen. Hoe groter de bol, hoe vaker leden dit thema noemen. Lijnen tussen de bollen geven aan dat deze antwoorden in combinatie met elkaar zijn genoemd (hoe breder de lijnen, hoe vaker in combinatie genoemd). In de volgende sheet leest u de conclusies uit de tekstanalyse.

“Wat zou de Bibliotheek over 10 jaar voor u moeten aanbieden zodat u er gebruik van blijft maken?”

Samenvatting totale BiebPanel: een volledig overzicht van de reacties van de leden van Cluster Drenthe Stadsbibliotheken is terug te vinden in de bijlagen.

1.1 Wat moet de Bibliotheek aanbieden over 10 jaar?

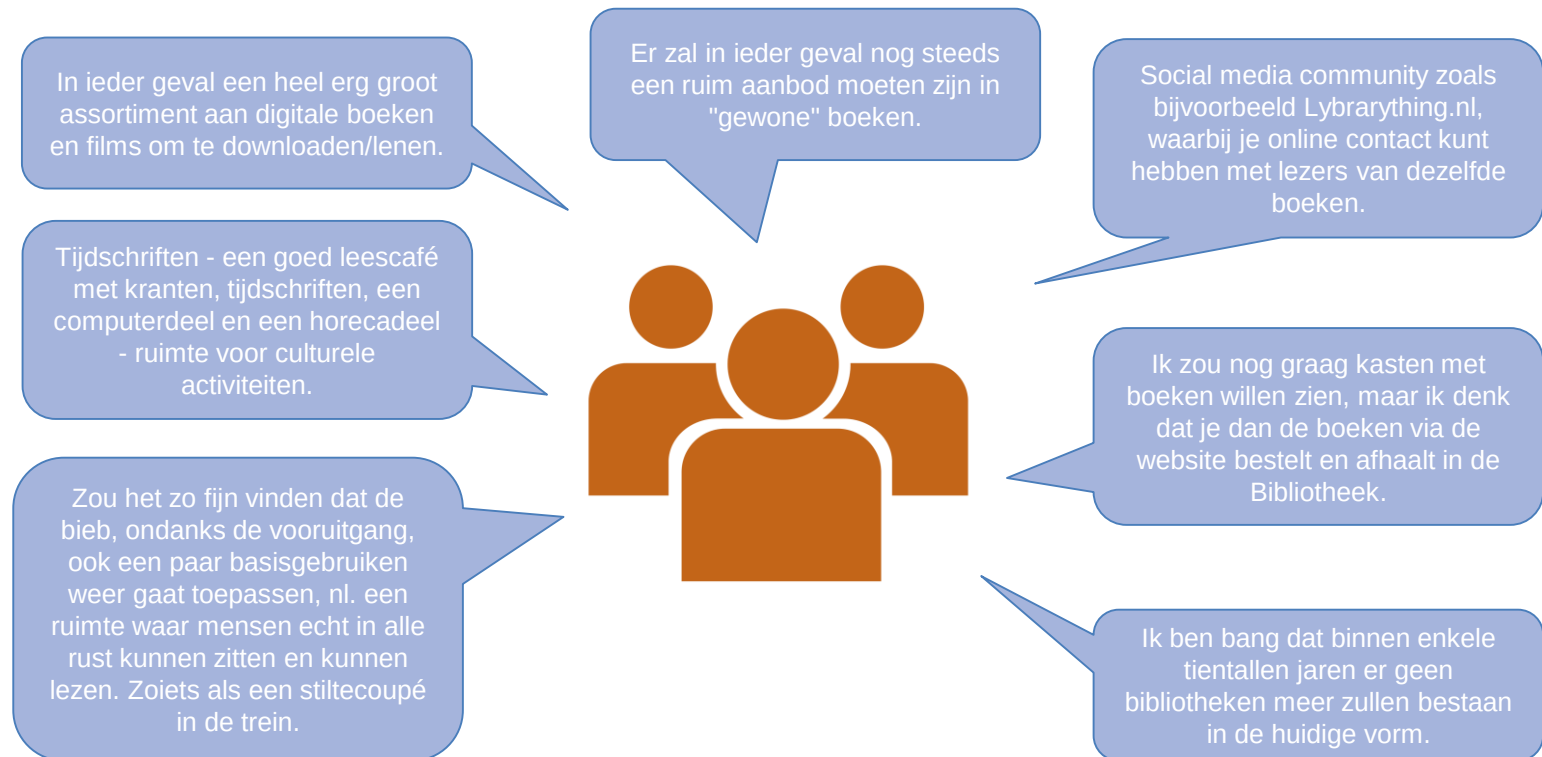
Vooral papieren boeken en daarnaast activiteiten en een ontmoetings- en verblijfsplek

- Uit de analyse van de open antwoorden (van het **totale BiebPanel**) op de vraag “Wat zou de Bibliotheek over 10 jaar voor u moeten aanbieden zodat u er gebruik van blijft maken”, blijken leden vooral boeken te noemen. Men heeft het dan vooral over fysieke, papieren, gewone, gedrukte, echte boeken.
- Verder zeggen leden dat het aanbod aan boeken breed en actueel moet zijn.
- Naast papieren boeken vinden veel leden dat de Bibliotheek een ruim aanbod e-books moet aanbieden.
- Leden noemen, naast boeken, ook andere voor hen belangrijke zaken die de Bibliotheek zou moeten bieden over 10 jaar, namelijk activiteiten (zoals lezingen, cursussen, workshops), een ontmoetingsplek, een lees-, werk- en studieplek en kranten en tijdschriften.
- Ook horeca noemt men regelmatig (zoals kop koffie, drankje, café, koffiehoeck, restaurant)
- Vele leden hebben ook wensen ten aanzien van de ruimte (samengevat als ‘prettige ruimte’). De wensen zijn divers: multifunctioneel, gezellig, aangenaam, open, licht, groot.
- Ook noemt men ‘digitale diensten’, waarbij men zaken aangeeft als digitale media, digitale mogelijkheden, digitale informatie, website, apps, e.d.
- Naast de top 10 thema’s komen ook andere wensen naar voren. Zoals: films/dvd’s, muziek/cd’s, internet/wifi, pc’s (in de zin van voldoende, modern), personeel en medewerkers, met als wensen daarbij deskundig, vriendelijk, behulpzaam, voldoende etc.

1.1 Wat moet de Bibliotheek aanbieden over 10 jaar?

Ook in de Stadsbibliotheken noemen leden boeken, en daarnaast e-books en digitaal aanbod

Leden noemen allerlei zaken, ook verbetertips, met betrekking tot boeken (qua assortiment, presentatie e.d.), e-books, de fysieke ruimte. Zie de volgende sheet en de open antwoorden in de bijlagen. Enkele quotes ziet u hieronder.

“Wat zou de Bibliotheek over 10 jaar voor u moeten aanbieden zodat u er gebruik van blijft maken?”

Een volledig overzicht van de reacties van de leden van Cluster Drenthe Stadsbibliotheken is terug te vinden in de bijlagen.

1.1 Wat moet de Bibliotheek aanbieden over 10 jaar volgens leden van de Stadsbibliotheken?

- De antwoorden van de leden in de **Stadsbibliotheken** zijn divers, al noemen leden vooral allerlei zaken, ook verbetertips, met betrekking tot boeken, e-books en de fysieke ruimte. Zie de bijlagen met alle open antwoorden.
- Men noemt maar beperkt écht innovatieve zaken.
- Als het gaat om **boeken** zeggen leden dat de Bibliotheek gewone, papieren boeken moet (blijven) aanbieden, maar men heeft bijvoorbeeld ook specifieke wensen m.b.t. de presentatie ervan (op alfabet, overzichtelijker, eigentijds), het type boeken (klassiekers en moderne literatuur) e.d.
- Vele leden noemen een groot aanbod **e-books** als wens voor de toekomst. “Alles gaat gedigitaliseerd, dus ook de bladen inzien en te lenen zijn eigenlijk alleen e-books.”
- Leden geven verschillende zaken aan m.b.t. de **ruimte**: zoals het nu is, modern gebouw, leesplekken waar je je terug kunt trekken, multifunctionele ruimte met meerdere faciliteiten, studeerplek, beschutte leeshoekjes, grand café sfeer, veel ruimte, etc. “Ik hoop in ieder geval niet dat de ruimte steeds strakker en sterieler wordt. Ik houd meer van een huiselijke sfeer dan strak, koud en kil.”
- Daarnaast noemt men regelmatig dat de Bibliotheek een **ontmoetingsplek** moet zijn: sociale ontmoetingsplek met koffie-/thee faciliteiten, ontmoetingspunt, plek met gezellige leestafels.
- Leden noemen ook allerlei zaken m.b.t. **digitalisering**, zoals meer digitale mogelijkheden, digitale databanken, tablets i.p.v. computers, online leermiddelen, 24/7 toegang tot het aanbod van de Bibliotheek. Maar behalve meer gemak zien veel mensen ook wel een keerzijde van de toegenomen digitalisering: “Ik denk dat ik dan via internet boeken kan uitzoeken, mijn keuze kan aangeven en dat ik de boeken bij bijvoorbeeld bij een horecagelegenheid of winkel kan ophalen. Deze horecagelegenheid heeft in de buitenmuur een inleverpunt (zoals nu in een zijmuur van de bieb). Of ik heb de mogelijkheid dat de boeken bij mij thuis worden afgeleverd in bijvoorbeeld een waterbestendige box. Het aanbod zal groter zijn omdat het 1 catalogus is voor bijvoorbeeld de provincie Drenthe. Ik hoop dat mijn gedachte niet bewaarheid wordt. Het is heerlijk om naar de bieb te gaan. Je ontdekt boeken die je niet via een digitale catalogus zou uitzoeken.”

2. Relevantie van de Bibliotheek over 10 jaar

2.1 Meeste belangstelling voor de traditionele leen-, lees- en informatiefunctie. Verder voor cursussen, sociale contacten en hulp aan vluchtelingen

Leden van het Cluster Drenthe Stadsbibliotheken hebben voor dezelfde zaken belangstelling als het totale BiebPanel. Alleen voor kinderactiviteiten bestaat er in Stadsbibliotheken wat minder interesse dan gemiddeld in het Panel. In Assen noemt men vaker boeken lenen dan in andere vestigingen. Ook vrouwen zeggen vaker dan mannen dat ze in de toekomst belangstelling zullen hebben voor boeken lenen; en ook voor leestips/inspiratie, sociale contacten, kinderactiviteiten en vluchtelingen helpen. Dat laatste, hulp aan vluchtelingen, wordt ook meer genoemd door hoger opgeleide leden; leestips/inspiratie meer door hoger en lager opgeleide leden dan door middelbaar opgeleide leden.

“Heeft u belangstelling voor... (om dat over 10 jaar in de Bibliotheek te vinden of te doen)?” % ‘Ja’

2.1 Ongeveer zes op de tien hebben belangstelling voor allerlei advies- en gemeentediensten. Een even groot deel ziet de rol van de Bieb op werk/studiegebied

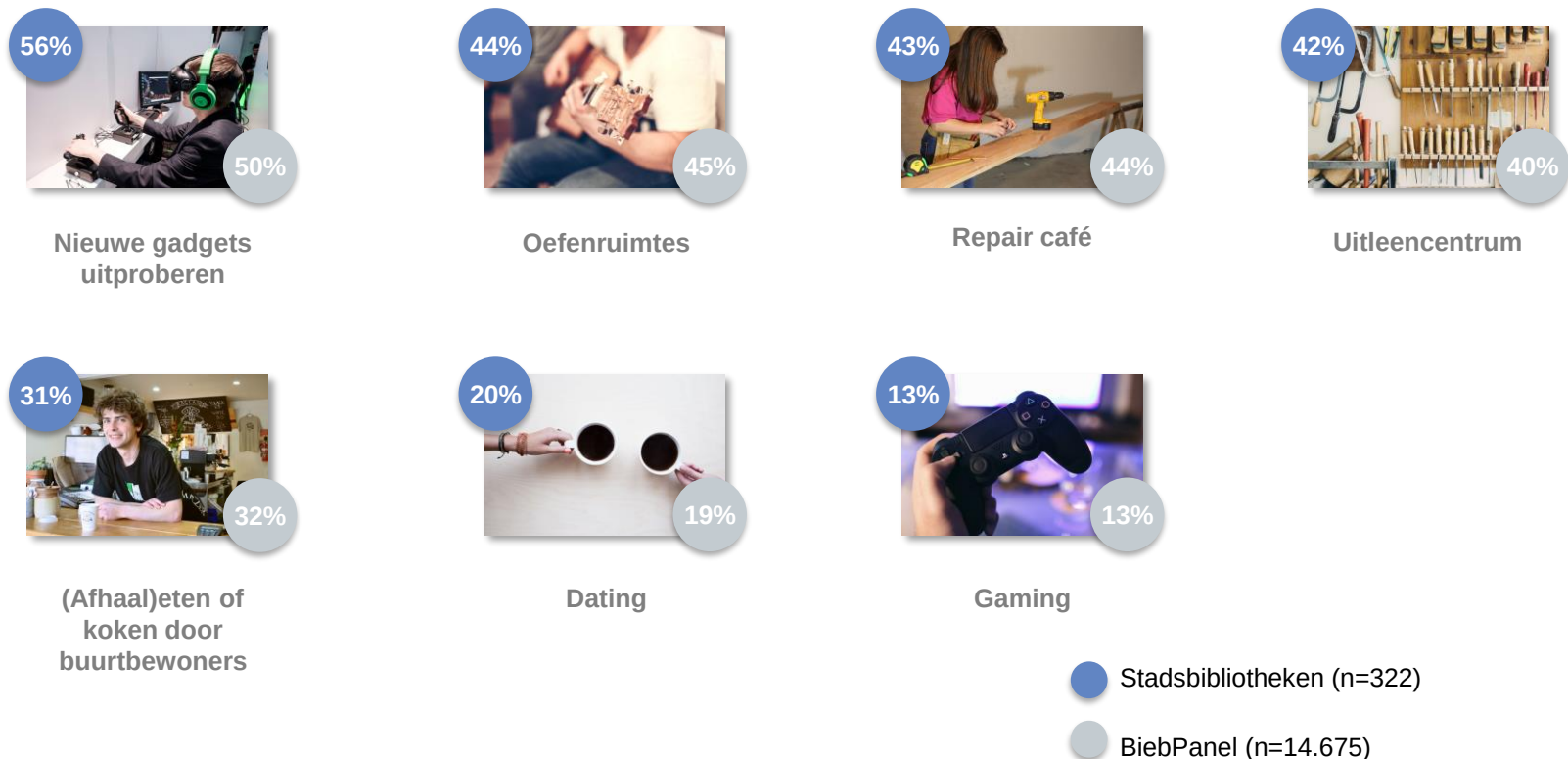
Vrouwen hebben wat meer belangstelling dan mannen voor cursussen op het gebied van werk en studie en voor een eet-/drinkfaciliteit in de Bibliotheek. Lager en middelbaar opgeleiden hebben meer belangstelling voor hulp bij het invullen van formulieren dan hoger opgeleiden. Werken en studeren in de Bibliotheek wordt, logischerwijs, het meest genoemd door jongere leden en leden tot 55 jaar.

“Heeft u belangstelling voor... (om dat over 10 jaar in de Bibliotheek te vinden of te doen)?” % ‘Ja’

2.1 Voor nieuwe zaken als het gebruik van nieuwe gadgets en oefenruimtes, en een repair café en een uitleencentrum hebben best veel leden interesse

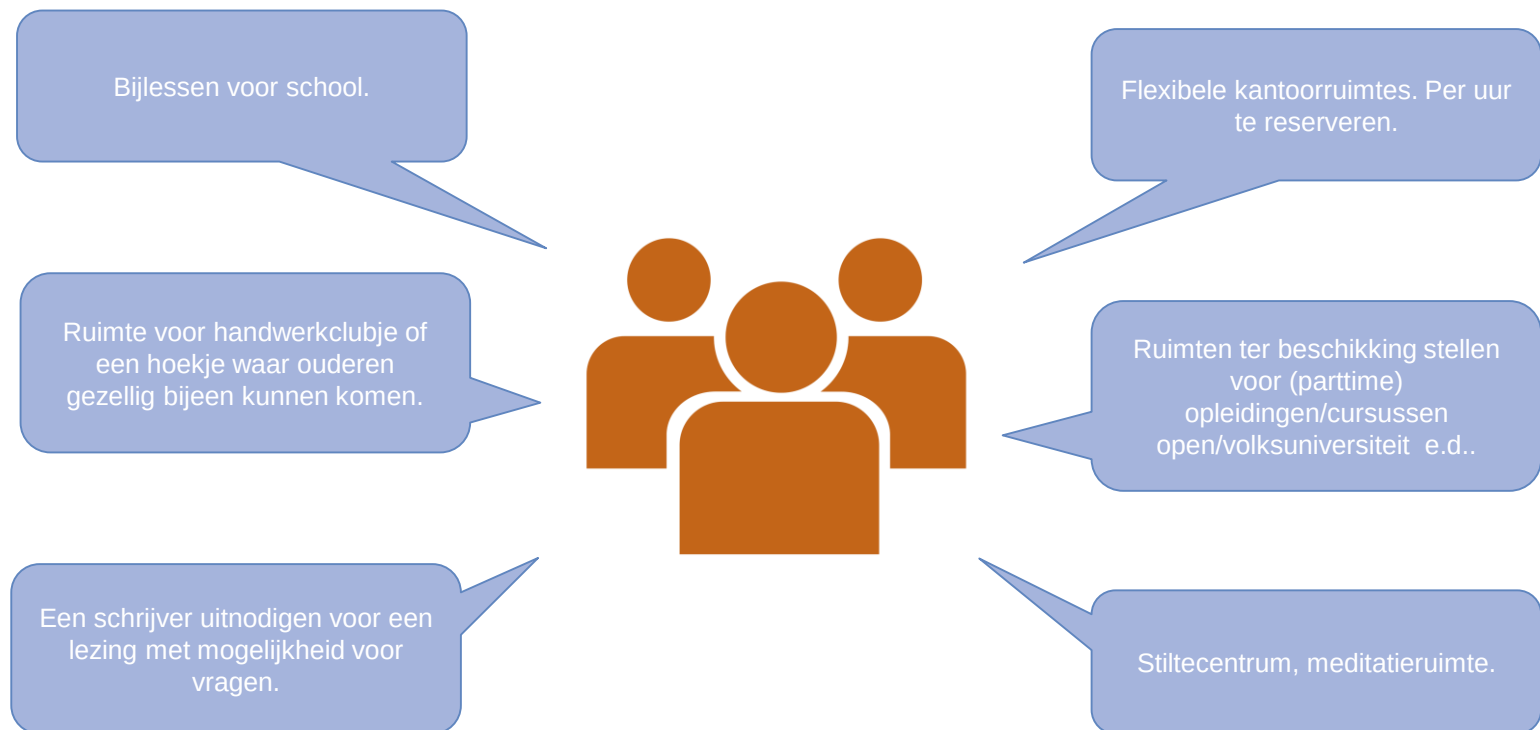
In het Cluster Stadsbibliotheken Drenthe hebben leden meer belangstelling voor het uitproberen van nieuwe gadgets in de Bibliotheek dan in het totale BiebPanel het geval is. Hoewel de interesse voor dating gering is, hebben vrouwen hier relatief vaak belangstelling voor (een kwart). Ook voelen vrouwen, vaker dan mannen, iets voor het gebruiken van oefenruimtes en (afhaal-)eten in de bieb of koken door buurtbewoners.

“Heeft u belangstelling voor... (om dat over 10 jaar in de Bibliotheek te vinden of te doen)?” % ‘Ja’

2.2 Slechts een beperkte groep noemt, naast de voorgelegde zaken, andere dingen die men graag zou willen doen of vinden in de Bibliotheek over 10 jaar

Enkele quotes van leden van het Cluster Drenthe Stadsbibliotheken die nog andere dingen noemen, ziet u hieronder. In de bijlagen vindt u alle open antwoorden.

“Zijn er nog andere dingen die u graag zou willen doen of vinden in de Bibliotheek over 10 jaar?”

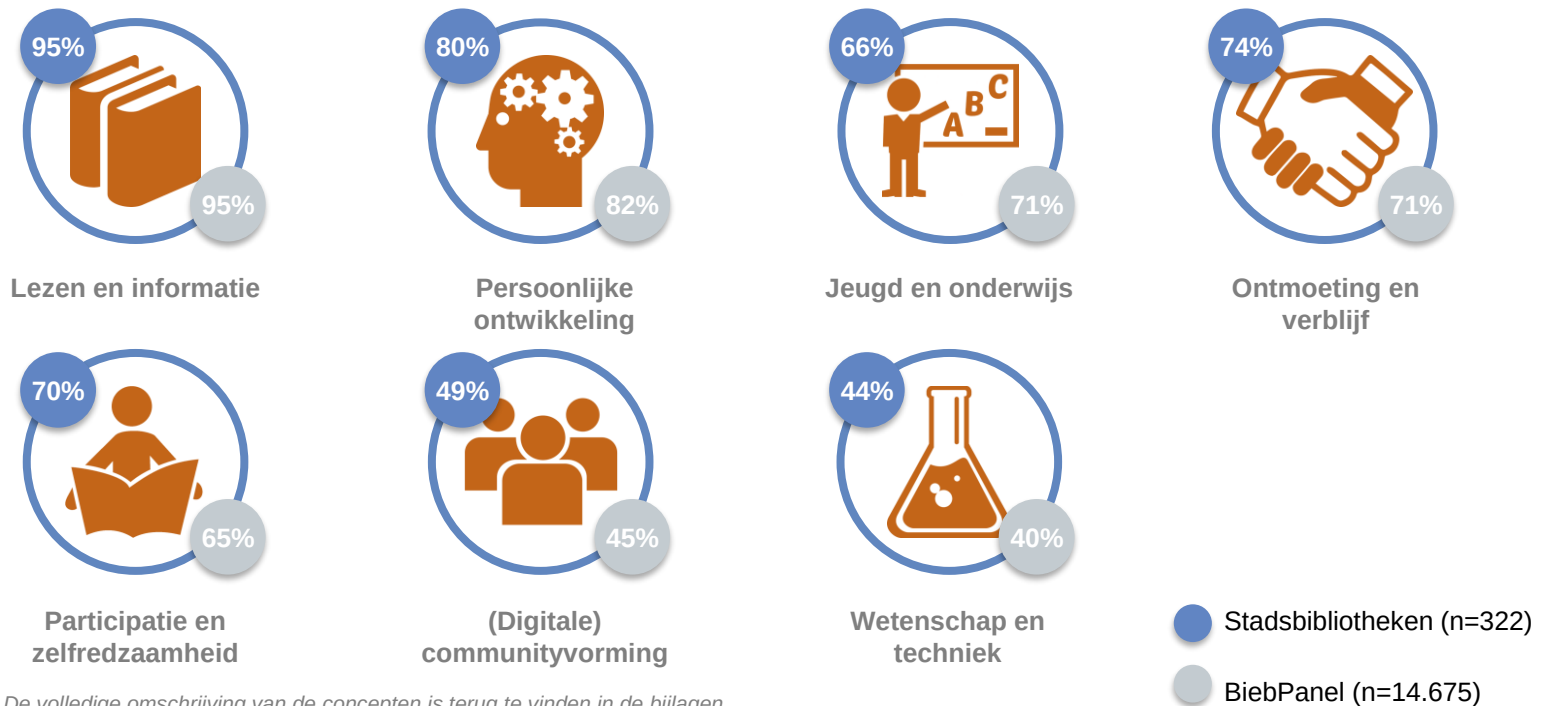
Een volledig overzicht van de reacties van de leden van Cluster Drenthe Stadsbibliotheken is terug te vinden in de bijlagen.

3. Bibliotheekconcepten van de toekomst

3.1 Meest aansprekende toekomstconcepten zijn een Bibliotheek die zich richt op lezen en informatie, en op persoonlijke ontwikkeling

Voor leden van het Cluster Stadsbibliotheken Drenthe is een Bibliotheek die zich vooral richt op 'jeugd en onderwijs', in vergelijking met het totale BiebPanel, iets minder vaak aantrekkelijk. Dit geldt vooral voor mannen. Vrouwen zijn ook vaker dan mannen enthousiast over een Bibliotheek waar 'ontmoeting en verblijf' en '(digitale) community vorming' centraal staan.

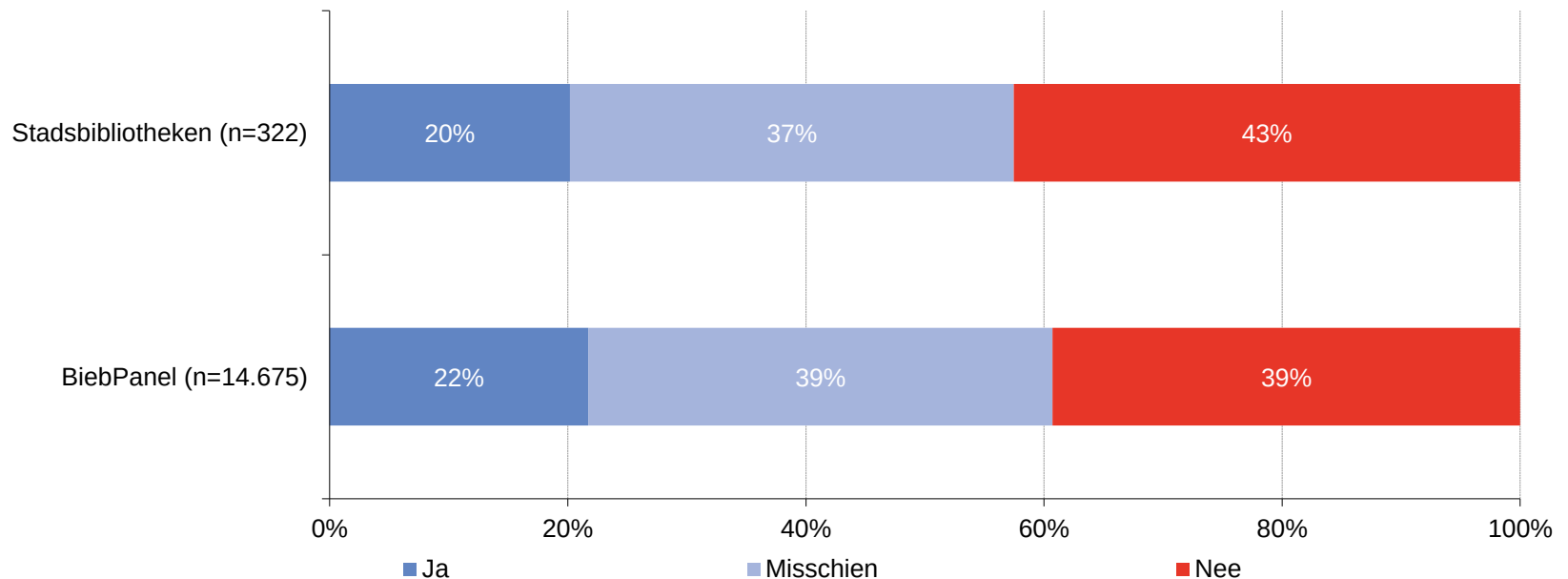

“We leggen u enkele voorbeelden voor van hoe de Bibliotheek er in de toekomst kan uitzien, en wat de Bibliotheek dan zou kunnen bieden. U kunt steeds aangeven of u dit wel of juist niet aanspreekt.” % ‘Spreekt aan’

4. Participatie van leden

4.1 Bijna zes op de tien leden zien (misschien) een bepaalde actieve rol voor zichzelf in de Bibliotheek van de toekomst

Introductie bij de vraag: Leden van de Bibliotheek kunnen ook zelf actief zijn in de Bibliotheek. Ze kunnen bijvoorbeeld de Bibliotheek gebruiken om zelf activiteiten te organiseren. Enkele voorbeelden: stel je hebt veel kennis op het gebied van fotografie, programmeren of striptekenen en deelt je kennis met andere bibliotheekleden door daar bijvoorbeeld een workshop over te geven. Of je maakt je zorgen om leegstand in de stad, en wil daarover de discussie starten. Of je zit in een leesclub of muziekband en maakt daarvoor gebruik van de ruimtes van de Bibliotheek.

“Kunt u zich voorstellen dat uzelf in de toekomst op zo’n soort manier actief bent in de Bibliotheek?”

4.2 Leden zien zichzelf vooral actief in de Bibliotheek door het geven van cursussen en workshops, voorlezen en leesclubs

Het betreft hier de samenvatting van de open antwoorden van de leden van netwerkbibliotheken met één grote plaats, dus vergelijkbaar met uw Bibliotheek.

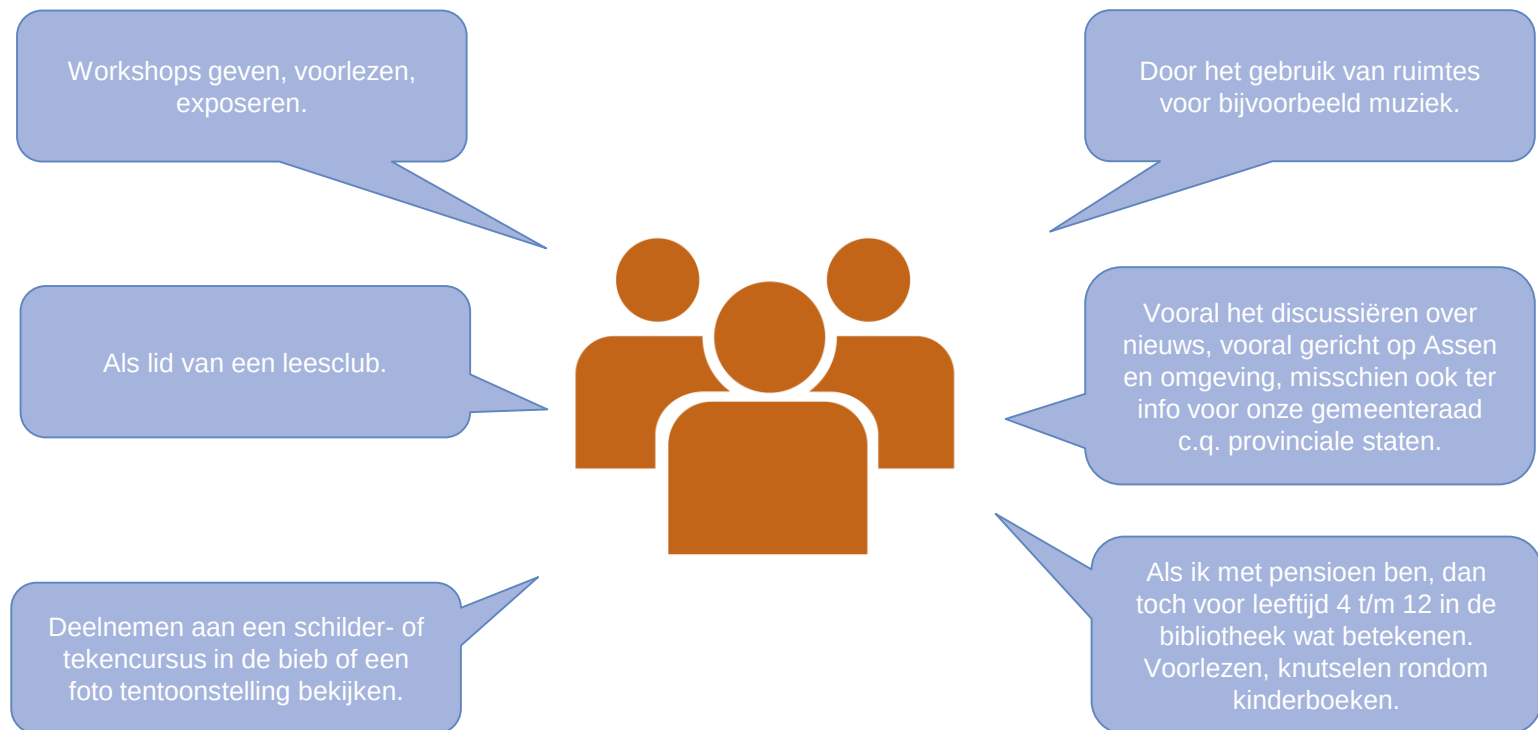

“Op welke manier zou u dan (misschien) actief kunnen of willen zijn in de Bibliotheek?” *Netwerkbibliotheek met grote plaats*

Een volledig overzicht van de reacties van de leden van Cluster Drenthe Stadsbibliotheken is terug te vinden in de bijlagen.

4.3 Relatief vaak noemen leden in de Stadsbibliotheken workshops, lezingen en leesclubs als manier waarop men mogelijk actief zou kunnen zijn in de Bibliotheek

Enkele quotes van leden van Cluster Drenthe Stadsbibliotheken ziet u hieronder. In de bijlagen vindt u alle open antwoorden.

“Op welke manier zou u dan (misschien) actief kunnen of willen zijn in de Bibliotheek?”

Een volledig overzicht van de reacties van de leden van Cluster Drenthe Stadsbibliotheken is terug te vinden in de bijlagen.

Bijlagen

Bijlagen

Uitleg tekstanalyse

Toelichting tekst-analyse

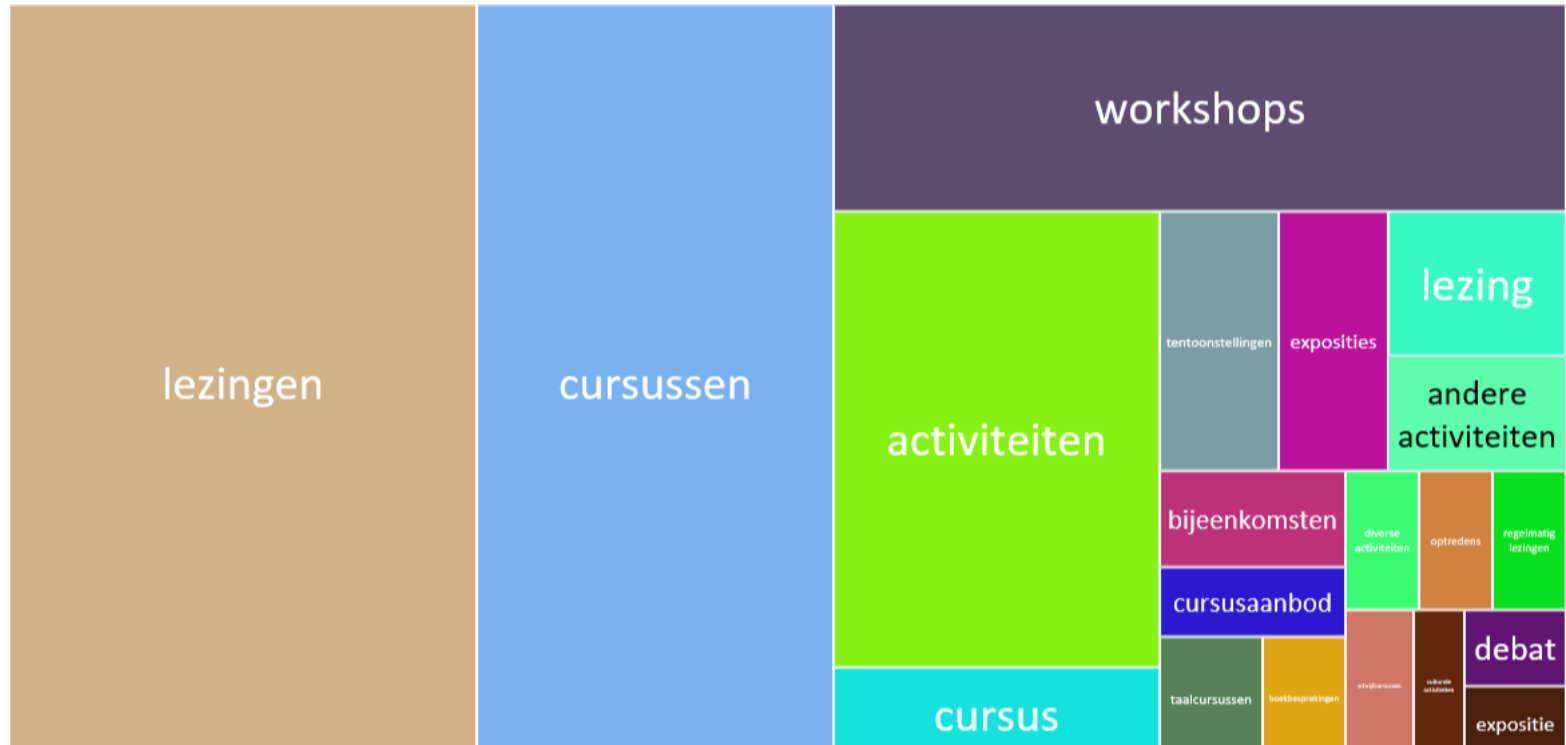
Om meer inzicht te krijgen in de belangrijkste wensen en behoeften van bibliotheekleden voor de toekomst, zijn de antwoorden op de open vraag *'Wat zou de Bibliotheek over 10 jaar voor u moeten aanbieden zodat u er gebruik van blijft maken?'* geanalyseerd met behulp van de tekstanalyse software Ascribe Inspector. Via deze software zijn de antwoorden, die deelnemers noemen, semi-geautomatiseerd in categorieën ingedeeld. Daarnaast is gekeken welke onderwerpen door deelnemers vaak samen genoemd worden (co-occurrence analyse), zodat verbanden en relaties duidelijk worden.

Op pagina 10 zijn de tien meest belangrijke categorieën weergegeven in een co-occurrence diagram. De categorieën bestaan uit genoemde onderwerpen die logischerwijs bij elkaar passen en worden visueel weergegeven in de vorm van bollen. Hoe groter de bol, hoe vaker deelnemers onderwerpen binnen deze categorie genoemd hebben. De lijnen tussen de bollen geven aan dat onderwerpen door deelnemers in combinatie genoemd worden. Hoe dikker de lijn, hoe vaker deelnemers deze onderwerpen in combinatie noemen.

Op de volgende pagina's is voor drie interessante categorieën een overzicht opgenomen met daarin de meest genoemde producten en diensten.

Bijlagen

Tekstanalyse: voorbeelden van antwoorden binnen thema Activiteiten

Bijlagen

Tekstanalyse: voorbeelden van antwoorden binnen thema Lees/werk/studieplek

Bijlagen

Tekstanalyse: voorbeelden van antwoorden binnen thema Prettige ruimte

Bijlagen

Uitleg concepten Bibliotheek van de toekomst

De Bibliotheek richt zich vooral op **lezen en informatie**: de collectie staat centraal, mensen komen hier om fysiek en digitaal boeken te lenen en te lezen en informatie te zoeken.

De Bibliotheek richt zich vooral op **persoonlijke ontwikkeling**: bieden van mogelijkheden om nieuwe kennis op te doen, leesbevordering en leren van moderne (digitale) vaardigheden voor volwassenen.

De Bibliotheek richt zich vooral op **jeugd en onderwijs**: samenwerking met kinderopvang en scholen, speciale activiteiten voor 0 tot 18 jarigen en een uitgebreide collectie voor de jeugd.

De Bibliotheek richt zich vooral op **ontmoeting en verblijf**: een plek voor deelname aan activiteiten, ervaringen delen, werken en studeren, kranten en tijdschriften lezen en iets eten & drinken.

De Bibliotheek richt zich vooral op **participatie en zelfredzaamheid**: programma's om deelname aan de maatschappij te bevorderen, hulp bij het invullen van bijvoorbeeld belastingaangifte en taalvaardigheid.

De Bibliotheek richt zich vooral op **(digitale) communityvorming**: het samenbrengen en in gesprek brengen van mensen, zowel in de Bibliotheek zelf als online.

De Bibliotheek richt zich vooral op **wetenschap en techniek**: experimenteren met nieuwe technieken en ondersteuning in het zelf creëren, zoals 3Dprinting, FabLabs, DigiLabs, makerspaces, e.d.

ProBiblio

voor bibliotheken

Steekproef

Samenstelling Steekproef (1)

Verdeling over vestigingen en responspercentage

Welke vestiging bezoekt u het vaakst?

Stadsbibliotheken	
Bibliotheek Assen	108
de Bibliotheek Emmen	102
de Bibliotheek Hoogeveen	71
de Bibliotheek Meppel	41

Responspercentage

	Stads- bibliotheken	BiebPanel
Uitgenodigd	650	29.611
Deelgenomen	322	14.675
Responspercentage	50%	50%

Samenstelling Steekproef (2)

Verdeling leeftijd en geslacht

Aantal deelnemers		
	Stadsbibliotheken	BiebPanel
n=	322	14.675
Leeftijd		
	Stadsbibliotheken	BiebPanel
16 tot 35 jaar	7%	7%
35 tot 55 jaar	27%	32%
55 jaar tot 65 jaar	27%	27%
65 jaar of ouder	38%	34%
Gemiddelde leeftijd		
	Stadsbibliotheken	BiebPanel
	58,2	57,0
Geslacht		
	Stadsbibliotheken	BiebPanel
Man	30%	25%
Vrouw	70%	75%